

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या विविध प्रकल्पांसाठी घेण्यात येणाऱ्या रु. २४००० कोटी रकमेच्या कर्जास शासन हमी देण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- एमआरडी-३३२४/प्र.क्र.४४/नवि-७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक:- १५ मार्च, २०२४.

वाचा: नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.८३/नवि-७,
दि.१७.०८.२०२२

प्रस्तावना:-

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत मुंबई महानगर क्षेत्रात रु.२,१०,००० कोटी किंमतीचे महत्वाकांक्षी पायाभूत प्रकल्प हाती घेतले आहेत. यामध्ये विविध मेट्रो रेल प्रकल्प, बोरीवली-ठाणे भुयारी मार्ग, ठाणे कोस्टल रोड व शिवडी-वरली कनेक्टर, ऑरेंज गेट ते मरिन ड्राईव्ह भुयारी मार्ग इत्यादी महत्वाच्या प्रकल्पांचा समावेश आहे. प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येत असलेले सदरहू प्रकल्प हे खूप मोठ्या भांडवली गुंतवणुकीचे प्रकल्प असून मुंबई शहरातील वाहतूक व्यवस्था सुदृढ करण्याच्या अनुषंगाने येत्या ४-५ वर्षांमध्ये कार्यान्वित करावयाचे आहेत. त्यादृष्टीने प्रकल्पांची कामे प्रगतीच्या विविध टप्प्यांवर आहेत. सदर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी प्राधिकरणाला निधीची कमतरता भासत आहे.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम २१ नुसार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने कर्ज उभारण्यासाठी राज्य शासनाची पूर्वमान्यता घेणे आवश्यक आहे. उक्त कलम २१ च्या पोटकलम (ब) नुसार या अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी राज्य शासनास लादणे योग्य वाटेल अशा शर्तीस अधीन राहून, महानगर प्राधिकरणाकडून उभारण्यात आलेल्या कोणत्याही कर्जाच्या मुद्दलांच्या परतफेडीची किंवा त्यावरील व्याजाची हमी राज्य शासनास देता येईल अशी तरतूद आहे.

राज्य शासनाने दि.१७.०८.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे प्राधिकरणाकडील महत्वाकांक्षी प्रकल्प (चालू व प्रस्तावित) पूर्ण करण्यासाठी प्राधिकरणास आवश्यकतेनुसार रु.६०,००० कोटी पर्यंतचे कर्ज उभारण्यास शासनाची मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यातील पहिल्या टप्प्यात रु. १२,००० कोटी कर्ज रकमेस दिलेल्या शासन हमी देण्यास मान्यता दिलेली आहे. आता, प्राधिकरणाने दुसऱ्या टप्प्यात आर.ई.सी.एल कडून रु. १२,००० कोटी व तिसऱ्या टप्प्यात पी.एफ.सी.एल कडून रु. १२,००० कोटी असे एकूण रु. २४,००० कोटी कर्ज घेण्यासाठी शासन हमी देण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला असून त्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या विविध प्रकल्पांसाठी कर्ज उभारणीकरीता शासन हमी देण्याबाबत सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

- १) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने हाती घेतलेले महत्वाकांक्षी पायाभूत प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी प्राधिकरणामार्फत उभारण्यात येणाऱ्या रु.६०,००० कोटी कर्जापैकी दुसऱ्या टप्प्यात मेट्रो प्रकल्पांसाठी आर.ई.सी.एल कडून रु. १२,००० कोटी व तिसऱ्या टप्प्यात पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी पी.एफ.सी.एल कडून रु. १२,००० कोटी अशी एकूण रु. २४,००० कोटी रक्कमेस विनाशर्त, अपरिवर्तनीय व कायदेशीररित्या अंमलात आणण्यायोग्य शासन हमी देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
  - २) सदर शासन हमी वरील हमीशुल्क माफ करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
  - ३) सदर कर्ज घेण्याच्या अनुषंगाने/शासन हमी देण्याच्या अनुषंगाने संबंधित वित्तीय संस्थांसोबत आवश्यक करारपत्र करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
  - ४) वित्त विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक २८.०४.२००८ अनुसार रु.२४००० कोटी इतक्या रक्कमेस शासन हमी देण्यासंदर्भातील शासन निर्णय वित्त विभागामार्फत स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.
  - ५) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने उत्पन्नस्रोतांचा आढावा घेऊन उत्पन्न वाढीसाठी आवश्यक कार्यवाही करून सदर कर्ज निधीची व प्रकल्पासाठी यापूर्वी उभारलेल्या कर्ज निधीची सव्याज परतफेड विहित कालावधीमध्ये करण्याची प्राधिकरणाने खबरदारी घ्यावी.
२. सदरचा शासन निर्णय वित्त विभाग अनौ. संदर्भ क्र.१६७/व्यय-३ दिनांक १२.०३.२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीने त्याचप्रमाणे मा. मंत्रीमंडळाने दि.११.०३.२०२४ रोजी घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२४०३१५२२०६२८६१२५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय चौधरी)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई.
- ११) महालेखापाल (लेखापरिक्षा/लेखाअनुज्ञता-१/२), महालेखापाल कार्यालय, मुंबई/नागपूर.
- १२) संचालक, लेखा व अधिदान कार्यालय, मुंबई.
- १३) संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई.
- १४) कार्यासन अधिकारी, कार्यासन-१४४४, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) कार्यासन अधिकारी, व्यय-३/ऋण व हमी/अर्थबळ/अर्थ-१६, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) कार्यासन अधिकारी, नवि-४/नवि-३१, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) निवडनस्ती (नवि-७).